

Llicències i autoritzacions per a l'ús privatiu del domini públic: el cas singular de l'ús d'equipaments esportius

L'ús privatiu dels béns de domini públic municipal està regulat al capítol 1 del títol 3 del Reglament de patrimoni dels ens locals, aprovat pel Decret 336/1988, de 17 d'octubre, que determina que l'atorgament de llicències per a l'ús de béns de domini públic està subjecte als principis d'objectivitat, de publicitat i de concurrència. Això comporta que l'ajuntament ha de ser especialment curós per garantir, quan hi ha diversos sol·licitants, que les condicions o els requisits exigits garanteixen la igualtat de tracte.

Algunes de les queixes rebudes plantegen supòsits en què aquesta igualtat de tracte no s'ha complert plenament; en alguns casos, fan referència a actes amb rellevància especial al municipi, en què l'Ajuntament dona un tracte especial a l'entitat que els organitza o hi col·labora de forma principal, la qual cosa es tradueix en un tracte preferencial en l'ús d'instal·lacions o equipaments municipals.

L'ús privatiu del domini públic municipal està subjecte als principis d'objectivitat, publicitat i concurrència

Sense negar plenament que aquesta participació especial pugui tenir una contrapartida en l'ús privatiu de determinats espais, aquesta circumstància no pot comportar l'exclusió plena de la resta de persones o entitats que ho sol·licitin, que han de poder accedir-hi en condicions equivalents i en proporció, si s'escau, a la seva participació en l'organització de l'acte.

Així, el Síndic ha volgut assenyalar que, si bé és legítim que l'ajuntament cerqui un acord amb l'entitat que organitza, o col·labora substancialment a organitzar, una activitat d'interès municipal que li permeti rescabalar-se del cost que això li suposa, aquesta compensació no es pot establir en perjudici de tercers. Considera, en aquest sentit, que no és viable fixar, amb aquesta finalitat compensatòria, unes condicions per a l'ús del domini públic que siguin contràries als principis de lliure concurrència dels particulars i d'igualtat de tracte entre tots, que han de regir

l'autorització d'aquests usos privatis del domini públic municipal.

També amb relació als usos privatis dels béns de domini públic en l'àmbit local, cal fer esment de la utilització de les instal·lacions esportives municipals, que planteja freqüentment conflictes entre diverses entitats i que en alguns casos han arribat a aquesta institució. Sovint aquests conflictes, com els mateixos responsables municipals assenyalen, tenen l'origen en un creixement de l'activitat esportiva entre la població i el nombre d'entitats esportives locals. Aquesta circumstància, positiva des de la perspectiva de foment de la pràctica esportiva, també genera una correlativa demanda d'ús dels equipaments, que és difícil poder satisfer íntegrament i per a totes les entitats.

Un reglament d'ús d'instal·lacions esportives municipals pot ajudar a evitar conflictes entre entitats

En alguns casos d'entitats esportives, el Síndic també ha assenyalat que cal garantir un tracte igualitari a totes les entitats que volen fer ús de les instal·lacions, com amb la resta de béns locals dels quals es pretén un ús privatiu. Addicionalment, el Síndic considera que, en aquests casos, disposar d'un reglament que fixi les condicions d'ús, el règim d'accés i els horaris d'ús i la forma d'establir-los, entre altres condicions, aporta un element de certesa a les entitats i pot ser un bon instrument per prevenir aquest tipus de conflictes i per ajudar a resoldre'ls quan es plantegen. Així mateix, considera que, amb aquesta mateixa finalitat, cal preveure la participació de les entitats en l'organització i el funcionament de l'equipament.

Pel que fa a l'ús d'instal·lacions esportives municipals per part de particulars, també ha estat objecte de queixa la mateixa decisió de permetre l'ús d'instal·lacions municipals a entitats esportives del municipi, perquè es considerava que permetia una competència deslleial d'aquestes entitats en l'oferta d'activitats esportives a la població.

Amb relació a aquesta qüestió, el Síndic ha destacat que és legítim posar a disposició d'entitats esportives del municipi les instal·lacions

lacions municipals per a la pràctica de les seves activitats. També ha remarcat que els tribunals han assenyalat que el foment de la pràctica de l'esport mitjançant instal·lacions municipals

esportives és legítim i no entra en conflicte amb la iniciativa empresarial d'entitats privades que tenen per objecte pràctiques esportives mitjançant contraprestació.

Queixa 05472/2011

La queixa es va plantejar contra l'Ajuntament d'Ulldecona per haver denegat una sol·licitud d'autorització per instal·lar una parada de queviures durant la festa major del municipi. La tramitació de la queixa va evidenciar que l'ajuntament esmentat no havia regulat les condicions i els requisits per instal·lar punts de venda temporals a la via pública, i que havia formalitzat un conveni amb l'entitat que organitzava una activitat durant la festa major. D'acord amb aquest conveni, s'autoritzava aquesta associació a instal·lar un punt de venda de menjar i begudes durant la festa major i l'Ajuntament es comprometia a no permetre cap altre punt de venda similar a la zona on se celebrava l'activitat.

El Síndic va considerar que aquesta decisió vulnerava els principis de concurrència i d'igualtat de tracte que ha de regir l'autorització d'usos privatis del domini públic i va suggerir que, en el futur, se suprimís la previsió de venda en exclusiva, sens perjudici d'altres formes de compensació, si escau, del cost d'organitzar l'activitat que no perjudiquessin tercers. L'Ajuntament d'Ulldecona va acceptar el suggeriment, si bé per a l'any 2012 ja s'havia formalitzat un compromís en termes equivalents al moment de donar-hi resposta.

Queixa 00501/2011

Una entitat esportiva de l'Ametlla del Vallès va sol·licitar la intervenció del Síndic perquè l'Ajuntament no donava resposta a les seves peticions i perquè considerava que l'assignació d'usos del pavelló municipal els perjudicava, entre altres qüestions. A partir de la investigació de la queixa, el Síndic va concloure que no s'evidenciava que l'Ajuntament afavorís una entitat en detriment d'una altra.

Tanmateix, va destacar la conveniència de preveure que les entitats esportives poguessin participar en la gestió dels equipaments, amb l'objectiu de vetllar per garantir l'accés universal i la qualitat del servei. Finalment, va finalitzar l'actuació demanant a l'Ajuntament que valorés l'oportunitat d'aprovar un reglament d'ús dels espais esportius municipals en què s'establís, de forma clara i transparent, els procediments que calia seguir per fer ús de les instal·lacions, les responsabilitats en casos d'incompliment, i també els mecanismes o els processos per sol·licitar la modificació del repartiment d'horaris assignat.

Queixa 06349/2011

Una escola de ball del municipi de Masquefa es va adreçar la Síndic per expressar el seu desacord amb el fet que l'Ajuntament facilités a diverses associacions del municipi l'ús de les instal·lacions municipals per desenvolupar les mateixes activitats que ells exercien privadament i sense aquest suport. Durant la tramitació de la queixa, el Síndic va constatar que l'Ajuntament de Masquefa permetia l'ús de les instal·lacions esportives municipals a associacions i entitats sense ànim de lucre que s'haguessin inscrit al registre municipal d'entitats, i que hi havia dues entitats al municipi dedicades a l'activitat de dansa que gaudien d'aquesta possibilitat perquè complien les condicions esmentades.

El Síndic va indicar al promotor de la queixa que els tribunals havien assenyalat que és legítima l'activitat pública de promoció de l'esport i que no es pot analitzar aquesta activitat des de l'òptica de competència amb organitzacions esportives privades amb ànim de lucre. Amb aquestes consideracions va donar per finalitzada l'actuació.